

In Memoriam Henriette Schoorlemmer door nicht Truus Kortenhorst, zoals uitgesproken op de uitvaart op 20 juli 2023 in de kapel van het Wereldhuis te Boxtel.

Mijn naam is Truus Kortenhorst en ik zal namens de familie Schoorlemmer het woord voeren. Ik wil de Congregatie van de Missiezusters hartelijk danken voor de uitnodiging aan onze familie om allemaal de Plechtige Uitvaartmis bij te wonen van Zuster Henriette Schoorlemmer, voor ons tante Riek. Dat waarderen wij zeer. Ook wil ik de zusters en het personeel van de Congregatie en van het Wereldhuis heel hartelijk danken voor de liefdevolle en goede zorg die zij haar in de laatste periode van haar leven gegeven hebben. Zuster Henriette was klaar met haar leven en heel erg moe. Nadat ze het besluit had genomen dat het genoeg was, is ze een paar weken later rustig en vredig overleden.

De dichter Otto Hamer, kunstenaar uit Utrecht, heeft een toepasselijk 3-regelig gedicht geschreven:

“Voor ik werd geboren, was ik miljarden jaren dood.
Nu ik ben gestorven, ben ik dat opnieuw, maar nu voor altijd.
Het wonderbaarlijke mysterie is niet de dood, maar was het leven.”

En het leven van Henriette was bijzonder en mysterieus, tenminste dat vonden wij, haar neefjes en nichtjes. Onze eerste herinnering aan haar was een foto, de dame in het lange witte gewaad met een kap op haar hoofd, een groot kruis voor de borst en een lange rozenkrans, de handen gevouwen in de wijde mouwen van het habijt. We hadden haar nog nooit ontmoet, maar ze was voer voor onze verbeelding. En ze werkte in Afrika. Voor ons was dat een continent waar we ons geen voorstelling van konden maken. Natuurlijk hoorden we er op school over, maar dat kwam in die tijd niet verder dan de ‘arme zwarte kindjes’ uit Afrika. En toen kwam ze op bezoek in 1963. Ineens was ze er. En ze had cadeautjes bij zich. En wat voor cadeautjes! We vonden het fantastisch. Een struisvogelei, een kippenei paste er wel 30 keer in. Dat moest wel een enorm beest zijn. Een prachtige schelp. Schilderijtjes en boekenleggers van boomschors met een spreuk in een vreemde taal ‘het Engels’: ‘a good book is like a good friend’, onderzetters voor pannen van riet die wij tot op de dag van vandaag nog gebruiken en nog veel meer. Het was een feest om haar brieven te lezen. Vederlichte, lichtblauwe velletjes luchtpostpapier met prachtige postzegels, die zeer gewild waren bij de postzegelverzamelaars uit onze familie. De brieven werden door haar van boven tot onder volgeschreven met haar fijne handschrift. Zelfs alle kantlijnen waren beschreven. Ik zie mijn moeder nog de brief opzij en ondersteboven houden. We waren toen nog te klein om de inhoud goed te begrijpen.

Wat we ons niet realiseerden is dat ze ook naar ons keek. En het moet tijdens haar periode van Provinciaal Econoom van 1963 tot 1971 geweest zijn dat ze in Boxtel verbleef en even haar mening over ons gaf. Ze vond ons heel vrij met lange haren en omslagdoeken. Ongekend. Ze wist niet wat ze zag.

We hebben lang alleen de buitenkant van Henriette gezien, totdat ik in 2017 en 2018 een aantal, mij zeer dierbare gesprekken, met haar heb gevoerd over haar leven en haar werk. Toen heb ik haar als persoon leren kennen. Wie was zij nou echt? Ze was overtuigd van haar geloof, maar ze was ook iemand met twijfels en een eigen mening. Ze heeft naast veel mooie momenten ook veel moeilijke momenten gekend. Het was in die tijd geen gemakkelijke keuze om naar het

klooster te gaan. Als je kloosterzuster werd nam je afscheid van je familie en kreeg je een nieuwe familie: je medezusters. Dat is een enorm offer dat je moet brengen. En het plaatst je soms voor zeer moeilijke keuzes. Ik wil een paar momenten, die me bijgebleven zijn, met jullie delen.

Een van die zeer moeilijke momenten voor haar was dat ze naar Nederland mocht komen, want haar moeder lag op sterven. Ze heeft ervoor gekozen om langer in Afrika te blijven omdat de meisjes waar ze les aan gaf midden in de examens zaten. Toen ze eindelijk in 1963 naar huis kwam was haar moeder al overleden. Ze stond achter die keuze, maar ze heeft zich er ook schuldig over gevoeld. Plicht voor persoonlijk belang. De plicht van de Congregatie voor het familiebelang. Dat is een van de redenen dat Henriette zoveel waardering heeft voor haar schoonzus tante Annie Schoorlemmer-Brummelhuis. Tante Annie woonde in het ouderlijk huis en had een heel goed contact met haar schoonmoeder. Ze heeft haar tot het laatste moment verzorgd. Henriette was daar zeer dankbaar voor.

Ook Alphons Saris en Monique Korbeld heeft ze vaak genoemd. Toen haar zussen Dinie en Trees steun nodig hadden, kon zij die steun alleen op afstand geven. Monique en Alphons hebben veel van de dagelijkse zorg op zich genomen. Dat betekende veel voor tante Riek.

Ook de periode dat ze gevraagd werd om Generaal Econoom van de Congregatie te worden, vond ze moeilijk. Nee zeggen was nog niet gebruikelijk. Ze had geen financiële opleiding en ze voelde zich niet gelukkig en ook eenzaam in haar rol. Haar hart lag in Afrika en daar is ze de laatste periode van haar verblijf geweest, in Kasulu en Nkundi.

Tante Riek had zo haar persoonlijke geloofsbeleving. De periode vóór het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) was er geen ruimte voor eigen interpretatie van de kerkelijke regels. De regels werden op een starre manier uitgelegd en toegepast. Het geloof was vastgelegd in wetten, geboden en verboden. Als je die maar volgde dan was het goed. Daar had ze moeite mee. Dat veranderde geleidelijk met het Concilie in 1962. Voor tante Riek was het geloof een levenshouding en daar kwam meer ruimte voor. Het gaat om de boodschap, niet de letterlijke tekst van de Bijbel. In haar eigen woorden: “de ramen gingen open en het strakke jasje ging uit. Van statisch leven naar een zich ontwikkelend en groeiend leven”. Dat paste meer bij haar.

Zo ken ik haar ook. Iemand die zelf nadenkt en haar eigen mening heeft. In die zin is ze altijd een Schoorlemmer gebleven. Ik herken veel van mijn moeder in haar. Ze hield van tuinieren. Ze zag voor het eerst de Sahara, blauw gekleurd van de bloemen en de dadelpalmen, die met de hand bevrucht werden, want er waren geen bijen. Vijf jaar geleden liep ze elke dag nog vijf kilometer en genoot ze van de mooie omgeving in Boxtel. Ze vertelde me dat ze in het voorjaar wel eens op stap ging met een schachtje in haar zak. Ze knipte tijdens de wandeling gauw een paar takjes bloeiende rododendrons af die ze thuis op de vaas zette. Dat merken ze toch niet, zei ze. Ook hier gold, niet alle regels letterlijk nemen.

We gingen graag op bezoek. Ze had belangstelling voor iedereen. Ze was goed op de hoogte van politieke en religieuze ontwikkelingen. Ze hield van discussiëren en we hebben ons altijd welkom gevoeld in het Wereldhuis. De sfeer was er een van geborgenheid!

Ik wil mijn verhaal afsluiten met de woorden die haar hebben doen besluiten om naar het klooster te gaan: “Ik voelde me nieuw worden, als door een vonk aangestoken. Dit is je weg-ga-ik ben er altijd.”

Zuster Henriette, Henriette, tante Riek we wensen je de rust en de Eeuwige Vrede die je zo verdiend hebt.